

Aan het woord...Piet Winterman

De afgelopen zes jaar werkte Piet Winterman als Programmadirecteur Deltanatuur bij Staatsbosbeheer. Afgelopen december ging hij met pensioen. Een mooi moment om hem het woord te geven.

Hoe zag je werkende leven eruit?

Na de afronding van mijn studie Cultuurtechniek (tegenwoordig Landinrichting) in Wageningen startte ik een eigen adviesbureau. Ik hield me bezig met aankoopplannen en beheerplannen voor particulieren en natuurorganisaties. In 1979 begon ik mijn loopbaan bij Staatsbosbeheer. Ik werkte op bijna alle stafafdelingen, behalve bij communicatie en financiën, voordat ik in 2004 regiodirecteur Regio Oost werd; van 2012 tot 2014 was ik tevens regiodirecteur Noord.

Mijn laatste functie was Programmadirecteur Deltanatuur bij Staatsbosbeheer. Hier hield ik me bezig met de grote wateren waaronder de Waddenzee, het IJsselmeer, de Zeeuwse delta en de grote rivieren. Met uitdagende programma's als Programma Integraal Riviermanagement, Life IP Deltanatuur, Natura 2000, Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW).

Staatsbosbeheer zet zich met name in op het herstellen van de natuurlijke ecosystemen en de samenhang hierin. En daarin stonden twee vragen centraal: Wat betekenen de grote (landelijke) programma's voor ons gebied? En wat kunnen wij hieraan bijdragen?

Hoe ben je met PRW in aanraking gekomen?

Programma naar een Rijke Waddenzee (PRW) ontstond door afspraken tussen de toenmalige minister van LNV (Gerda Verburg) en de natuurorganisaties in het Waddengebied. Deze afspraken kwamen tot stand vanwege slepende visserijprocedures. Het hoofddoel van de afspraken was de bescherming en de ontwikkeling van natuur blijvend te verankeren. Dit doel raakte namelijk in de voorafgaande jaren steeds meer uit zicht, mede door de intensiteit van de visserij.

In 2016 ben ik vrij intensief betrokken geweest bij de voortgang van PRW. Een voortzetting van het programma vond en vind ik nog steeds nodig omdat de natuurlijke rijkdom nog niet op het niveau was en is van wat we wilden en nastreefden. Destijds heb ik daarom samen met anderen gepleit voor het voortbestaan van PRW. Dit is gelukt en er zijn ervaren mensen en kennis van buiten ingevlogen om met innovatieve ideeën te komen en nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Het huidige team kan aanjagen en over de grenzen van de verschillende overheidsorganisaties en andere systemen heen kijken. Daarbij kan PRW vrij vanuit de inhoud opereren en met overheids- en natuurorganisaties samenwerken en optreden. PRW is daarmee complementair aan de andere in het Waddengebied werkzame organisaties. Staatsbosbeheer kan juist op de plaatsen waar zee en land elkaar raken zijn kennis en ervaring als natuurbeheerder inzetten om op die grens van land en water de rijkdom van soorten en natuur te bewaren en te versterken. Dit geldt ook op de eilanden en de platen in de Waddenzee. Vanuit onze organisatie heeft met name ook Michiel Firet zich ingezet voor de onderwaternatuur, de recreatievaart en het dichten van gaten in het beheer.

Waar (en met wie) werkte je aan?

De samenwerking met Coalitie Wadden Natuurlijk (CWN) en Rijkswaterstaat is belangrijk. Ik heb me onder andere ingezet voor een goede verstandhouding tussen de verschillende beheerders in het Waddengebied. Dit was essentieel, ook voor het functioneren van PRW. Daarnaast ben ik lid van het opdrachtgeverscollectief Waddenzee geweest. Dit collectief zorgde voor sturing en afstemming met het beleid vanuit het Regie College Wadden (RCW). Wij hielden ons bezig met vragen als: wat doe je aan basismonitoring en sturing? Welke natuurbeheermaatregelen zijn

nodig en hoe stem je die onderling en met het beleid af? En wat doe je met de recreatie, en de vaargeulen? Is de financiering wel voldoende geregeld voor de verwezenlijking van de doelen? Voor natuurbeheer was dit een samenwerkingsagenda van in totaal drieëntwintig punten.

Wat betekenen de aanpak en de resultaten hiervan voor het gebied?

De voortzetting van PRW heeft zeker bijgedragen aan een beter begrip voor de essentiële knoppen in het ecosysteem van het Waddengebied. De vrije positie van het programma helpt hierbij. De teamleden hebben zo ruimte en zetten kennis en ervaring in, waarbij het gebied centraal staat. Zo worden gestaag vorderingen gemaakt op het gebied van visserij en zonerings in gebruik en ontstaan er interessante denkrichtingen bij de overgangen van water en vasteland. Denk bijvoorbeeld aan het nuttig toepassen van slib uit de Eems-Dollard op andere locaties.

Hoe zie jij het Waddengebied van de toekomst voor je?

In de toekomst zie ik dat voor het Waddengebied de hoofddoelstelling natuur richtinggevend blijft. En dat beleidsmatig sterk(er) wordt ingezet op bescherming hiervan, met een duurzame verankering in het beleid van Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Ook trilateraal moet het Waddensysteem beschermd blijven. Juist ook in breder verband op basis van soortpopulaties en samenhang in het totale natuurlijke ecosysteem et cetera. Visserij, recreatie, toerisme en landbouw zijn onderdeel van de cultuurhistorie van het gebied en hebben een plek in die duurzame toekomst. Met ruim plaats voor lokale natuurlijke producten, een sterke kenniseconomie, een ontwikkelde dienstensector en een kwalitatief hoogwaardige standaard van leven en werken. Hierbij zou ook de gezondheidszorg een prominente plek kunnen krijgen.

Ik vind de Beheerautoriteit Waddenzee hierbij een uitstekende ontwikkeling. De Beheerautoriteit bundelt de verschillende initiatieven en krijgt een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid voor het totale Waddengebied. Dit geeft een positief signaal voor de toekomst.

Wat verwacht je de komende tijd van PRW?

Ik verwacht dat PRW zich blijft inzetten om de gaten in kennis te dichten. En aan de bel blijft trekken als dat nodig is voor het natuurlijke systeem.

Op het punt van ecologisch gerichte visserijmethodes zijn we volgens mij nog niet aan de rand van de mogelijkheden. En ook het vervoerssysteem zou in alle opzichten duurzamer kunnen worden. Denk daarbij aan het reduceren van de uitstoot en het verminderen van baggerwerkzaamheden. Hierbij moet er meer met de natuur gewerkt worden in plaats van tegen de natuur in. Vertraging in het toeristenvervoerssysteem moet volgens mij ook als kans in plaats van een belemmering gezien worden door het veel meer te zien als vergroting van de belevingsmogelijkheden van de Wadden. Dit denken is mijns inziens onderdeel van de transitiegedachte. Wil je zo snel mogelijk? Of wil je, juist in vakantietijd, genieten van de rust? Hierin is PRW van grote betekenis.

Wat wil je de lezers van deze nieuwsbrief nog meegeven?

Dat ze met hoofd en hart openstaan voor de bijzondere kwaliteiten van het Waddengebied. En zich daar ook met hoofd en hart voor inzetten.